

**Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра соціальної роботи та інклюзивної освіти**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

 Петровська К.В.

“20” серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

ПП 27

ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Спеціальність: 231 Соціальна робота

Освітньо-професійні програми: Соціальна робота та практична психологія

Спеціалізація: практична психологія

Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

Робоча програма “ Технології соціально-педагогічної діяльності в Україні та зарубіжних країнах” для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота.

Освітньо-професійна програма Соціальна робота та соціальна педагогіка

Розробники: Н. М. Захарова, доцент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук

Робочу програму погоджено проектною групою освітньо-професійної програми «Соціальна робота та соціальна педагогіка» та схвалено на засіданні кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти.

від “20” серпня 2019 року (протокол № 1)

Завідувач кафедри соціальної роботи
та інклюзивної освіти

_____ К. В. Петровська

Гарант
освітньо-професійної програми
«Соціальна робота та соціальна педагогіка»

_____ А. О. Тургенєва

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 23 Соціальна робота Спеціальність: 231 Соціальна робота	<u>Обов'язкова</u>	
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма «Соціальна робота та соціальна педагогіка»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 12		4-й	7
Загальна кількість годин – 240 /240		Семестр	
Мова навчання: українська		4-й	7 -й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,4 самостійної роботи студента – 2	Освітній ступінь: бакалавр	36 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		36 год.	12 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		168 год.	216 год.
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 72/168 (30%/70%)

для заочної форми навчання - 24/216 (10%/90%)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Технології соціально-педагогічної діяльності в Україні та зарубіжних країнах» є: ознайомлення студентів з основними характеристиками соціальних технологій та технологій соціально-педагогічної діяльності; розкриття теоретичних основ технологізації соціально-педагогічних процесів; визначення алгоритму провідних напрямів професійної соціально-педагогічної діяльності з представниками різних соціальних груп; ознайомлення з методологічними та методичними аспектами зарубіжного досвіду соціальної роботи, специфікою соціальної роботи з окремими категоріями клієнтів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Технології соціально-педагогічної діяльності в Україні та зарубіжних країнах» є: формування професійно зорієнтованого світогляду майбутнього соціального педагога; ціннісного ставлення до вітчизняного та зарубіжного досвіду соціальної роботи; розкриття сутність сучасних технологій соціального виховання різних груп підлітків та молоді в Україні; оволодіння сукупністю методів, способів, технік, технологій надання соціально-педагогічної допомоги клієнтам.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Програмні компетентності	Компетенції*	Результати навчання
1.	ЗК-8	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ПР-10 Здатен проектувати зміст, етапи індивідуально-диференційованого, особистісно-зорієнтованого підходу в соціальній роботі.
2.	ФК-1	Здатність використовувати базові знання фундаментальних наук в обсязі, необхідному для освоєння дисциплін	ПР-1 Здатен установлювати зв'язки міждисциплінарних знань, які сприяють соціалізації особистості, її розвитку та попередженню виникнення соціальних проблем.
3.	ФК-7	Здатність проектувати моделі соціально-педагогічної допомоги.	ПР-12 Здатен аргументувати вибір моделей, тактик, технологій в соціальній роботі та соціально-педагогічній діяльності.

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Технології соціально-педагогічної роботи: теоретичні засади.

1.1. Технології соціально-педагогічної роботи: сутність, завдання, зміст.

ТСПД як курс професійної підготовки соціального педагога. Поняття соціальних технологій. Класифікація соціальних технологій.

1.2. Специфіка соціально-педагогічних технологій.

Сутність соціально-педагогічних технологій: особливості, принципи розробки технологій. Структура типової технології.

Тема 2. Соціальні інновації в діяльності соціального педагога.

2.1. Проектування соціально-педагогічної діяльності.

Структура соціальної програми. Технологія розробки та впровадження соціальних проектів.

Аналіз соціальних програм. Значення проектування в роботі соціального педагога.

2.2. Сучасні соціально-педагогічні техніки.

Арттерапевтичні та ігрові техніки. Техніка казкотерапії. Застосування сучасних соціально-педагогічних технік у практиці роботи соціального педагога.

Тема 3. Загальні технології соціально-педагогічної діяльності.

3.1. Соціальна діагностика в технологіях соціальної роботи

Поняття соціальної, соціально-педагогічної діагностики. Мета, завдання, принципи, зміст діагностики. Організація соціальної діагностики. Алгоритм соціального діагностування. Методи соціальної діагностики.

3.2. Технологія соціальної корекції та реабілітації.

Технологізація корекції та реабілітації девіантної поведінки. Етапи корекції та реабілітації. Методи корекційно-реабілітаційної роботи. Соціально-педагогічний патронаж за результатами реабілітації. Форми підтримки.

Тема 4. Соціально-педагогічне консультування як форма допомоги.

4.1. Технологія індивідуального консультування.

Консультування як напрям діяльності соціального педагога. Види консультування. Особливості контактного та дискантного консультування. Алгоритми консультативної роботи спеціаліста.

4. 2. Професійна підготовка соціального педагога до консультативної роботи.

Поняття ефективної та неефективної консультації. Техніки вербального та невербального спілкування з клієнтом. Телефонне консультування: завдання, функції. Методи та прийоми телефонного консультування. Етапи телефонного консультування. Моделі телефонного консультування.

Тема 5. Технології захисту прав дітей та молоді

5.1. Діяльність соціального педагога із захисту прав дитини.

Нормативно-правова база захисту прав дитини в Україні. Рівні соціально-педагогічної роботи із захисту прав дитини. Зміст та форми організаційно-правової роботи з дітьми. Складові компоненти індивідуальної роботи з неповнолітніми.

5. 2. Технологічні аспекти соціально-педагогічного захисту прав дітей

Алгоритм захист прав неповнолітніх в різних ситуаціях. Методи, форми право-захисної діяльності; професійні вимоги до ведення захисту прав неповнолітніх. при порушенні їх прав у сім'ї. Захист прав неповнолітніх при порушенні їх прав у дитячому соціумі. Захист прав неповнолітніх при порушенні їх прав вчителями.

Тема 6. Особистісно-орієнтовані технології соціально-педагогічної роботи.

6.1. Технологія профілактики міжособистісних конфліктів.

Передумови появи конфліктних ситуацій у дитячому та молодіжному середовищі. Характеристика конфлікту. Тактики розв'язання міжособистісних конфліктів. Особливості протікання конфлікту. Особливості соціально-педагогічного спілкування з вирішення конфлікту.

6.2. Технологія соціального посередництва.

Поняття соціального посередництва. Специфічні риси соціального посередництва. Роль соціального педагога в посередницькій діяльності. Зміст та форми соціального посередництва.

Тема 7. Методи та напрями соціально-педагогічної роботи з дезадаптованими підлітками.

7.1. Технологія профілактики соціальної дезадаптації.

Характеристика соціальної дезадаптації. Причини виникнення дезадаптації. Профілактика дезадаптації як один із напрямів професійної діяльності соціального педагога. Напрямки та зміст профілактики соціальної дезадаптації.

7.2. Корекційно-реабілітаційна робота з подолання дезадаптації.

Профілактика дезадаптації як один із напрямів професійної діяльності соціального педагога. Характеристика методів реабілітації дезадаптованих підлітків: придушення, витіснення, ігнорування, санкціонування, концентрація на позитивному, ситуація успіху. Метод ігрової корекції при різноманітних формах порушень. Використання педагогічних та психотерапевтичних методів при корекції дезадаптації.

Тема 8. Технології роботи з соціально-педагогічно занедбаними дітьми.

8.1. Соціально-педагогічна робота з важковиховуваними дітьми.

Важковиховуваність як соціально-педагогічна проблема. Типи важковиховуваних дітей; характеристика. Особливості соціально-виховної роботи з важковиховуваними дітьми. Модель соціальної реабілітації «важких» підлітків.

8.2. Профілактика важковихованості.

Напрями корекційно-реабілітаційної роботи з «важкими дітьми». Соціально-педагогічний супровід важковиховуваних дітей.

Вимоги до фахівця, що працює з «важкими дітьми».

Тема 9. Технологія профілактичної діяльності соціального педагога.

9.1. Методологічні засади профілактичної діяльності.

Сутність, мета, завдання принципи соціальної профілактики. Напрями, види, рівні соціальної профілактики. Типологія заходів соціальної профілактики; комплексне планування. Технології профілактики адиктивної поведінки. Попередження виникнення умов формування адиктивної поведінки.

9.2. Організація профілактичної діяльності соціального педагога.

Алгоритм соціально-педагогічної профілактики.

Методи, форми профілактики. Профілактичні програми в роботі соціального педагога. Моделі профілактики адиктивної поведінки

Тема 10. Технології соціального супроводу клієнтів, які опинилися у складних життєвих обставинах.

10.1. Технології соціального супроводу осіб з обмеженими функціональними можливостями.

Концептуальний підхід до соціального супроводу дітей з обмеженими функціональними можливостями. Моделі, зміст соціальної реабілітації дітей-інвалідів. Програма реабілітації дітей з обмеженими функціональними можливостями.

10. 2. Технологія соціального супроводу прийомної сім'ї та дитячого будинку сімейного типу.

Прийомна сім'я та Дитячий будинок сімейного типу як моделі соціального захисту дітей, які залишилися без батьківської опіки. Етапи створення та соціального супроводу ПС та ДБСТ. Роль соціального педагога у соціальному супроводі ПС та ДБСТ. Організація соціального супроводу ПС та ДБСТ.

Тема 11. Становлення соціальної роботи за кордоном як професійної діяльності.

11.1. Формування соціальної роботи у світовому культурно-освітньому середовищі.

Традиції благодійності. Розвиток державної системи соціальної підтримки. Наукова еліта в сфері соціальної роботи. Тенденції соціально-педагогічної роботи за кордоном. Види соціальної роботи. Групова соціальна робота за кордоном. Організація соціальної роботи з сім'єю.

11. 2. Моделі та технології соціальної роботи в зарубіжних країнах

Моделі соціальної роботи за кордоном: державний патерналізм (Німеччина); соціальна інтеграція, компенсація і лібералізм (Англія); солідаризм (Нідерланди). Національні особливості організації соціальної роботи. Характеристика моделей соціальної роботи: скандинавська, залишкова (Велика Британія), корпоративістська (Німеччина), рудиментарна (Іспанія, Португалія).

Тема 12. Системи соціальної роботи у різних країнах світу («засновники»).**12. 1. Розвиток соціально-педагогічної роботи у Великій Британії: традиції та сучасні підходи.**

Специфіка соціально-педагогічної діяльності та соціальної роботи в Англії. Сфери діяльності соціального педагога. Особливості соціально-педагогічної діяльності з різними категоріями населення. Фостеринг як форма влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у Великій Британії. Форми і методи соціальної роботи з молоддю. Фонди допомоги дітям і молоді. Система організація юнацьких служб.

12. 2. Теоретичні основи розвитку соціально-педагогічної роботи в Німеччині.

Особливості соціальної педагогіки в Німеччині та зародження соціальної роботи. Основні сфери і напрями професійної соціально-педагогічної діяльності. Соціально-педагогічна діяльність з дітьми та молоддю. Соціально-педагогічне спрямування волонтерської роботи. Соціально-педагогічна діяльність з підлітками і їх сім'ям. Мережа соціальної роботи державних установ та неурядових організацій. Основні сфери і напрями професійної соціально-педагогічної діяльності. Принципи та функції соціально-педагогічної роботи в Німеччині.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	240	36	36	-	-	168	240	12	12	-	-	216
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Тема 1. Технології соціально-педагогічної роботи: теоретичні засади.												
1.1. Технології соціально-педагогічної роботи: сутність, завдання, зміст.	7	2	2	-	-	3	7	2	-	-	-	5
1.2. Специфіка соціально-педагогічних технологій.	8	2	2	-	-	4	8	2	-	-	-	6
Разом за темою 1	15	4	4	-	-	7	15	4	-	-	-	11
Тема 2. Соціальні інновації в діяльності соціального педагога												
2.1. Проектування соціально-педагогічної діяльності.	7	2	2	-	-	3	7	2	-	-	-	5
2.2. Сучасні соціально-педагогічні техніки	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Разом за темою 2	15	4	4	-	-	7	15	2	-	-	-	13
Тема 3. Загальні технології соціально-педагогічної діяльності.												
3.1. Соціальна діагностика в технологіях соціальної роботи.	7	2	2	-	-	3	7	2	2	-	-	3
3.2. Технологія соціальної корекції та реабілітації.	8	2	2	-	-	4	8	2	-	-	-	6
Разом за темою 3	15	4	4	-	-	7	15	4	2	-	-	9
Тема 4. Соціально-педагогічне консультування як форма допомоги												
4.1. Технологія індивідуального консультування.	7	2	2	-	-	3	7	2	-	-	-	5
4.2. Професійна підготовка соціального педагога до консультативної роботи.	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Разом за темою 4	15	4	4	-	-	7	15	2	-	-	-	13

Тема 5. Технології захисту прав дітей та молоді												
5.1. Діяльність соціального педагога з захисту прав дитини.	7	2	2	-	-	3	7	-	-	-	-	7
5.2. Технологічні аспекти соціально-педагогічного захисту прав дітей	8	2	2	-	-	4	8	2	-	-	-	6
Разом за темою 5	15	4	4	-	-	7	15	2	-	-	-	13
Тема 6. Особистісно-орієнтовані технології соціально-педагогічної роботи												
6.1. Технологія профілактики міжособистісних конфліктів.	7	2	2	-	-	3	7	2	-	-	-	5
6.2. Технологія соціального посередництва	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Разом за темою 6	15	4	4	-	-	7	15	2	-	-	-	13
Тема 7. Методи та напрями соціально-педагогічної роботи з дезадаптованими підлітками.												
7.1. Технологія профілактики соціальної дезадаптації.	7	-	-	-	-	7	7	-	-	-	-	7
7.2. Корекційно-реабілітаційна робота з подолання дезадаптації.	8	-	-	-	-	8	8	-	-	-	-	8
Разом за темою 7	15	-	-	-	-	15	15	-	-	-	-	15
Тема 8. Технології роботи з соціально-педагогічно занедбаними дітьми.												
8.1. Соціально-педагогічна робота з важковиховуваними дітьми.	7	-	-	-	-	7	7	-	-	-	-	7
8.2. Профілактика важковиховуваності	8	-	-	-	-	8	8	-	-	-	-	8
Разом за темою 6	15	-	-	-	-	15	15	-	-	-	-	15
Тема 9. Технологія профілактичної діяльності соціального педагога												
9.1. Методологічні засади профілактичної діяльності.	7	2	2	-	-	3	7	-	-	-	-	7
9.2. Організація профілактичної діяльності соціального педагога.	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Разом за темою 9	15	4	4	-	-	7	15	-	-	-	-	15

4. Теми лекцій

№ з/п	Назви тем	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	2	Денна	Заочна
1.	Тема 1. Технології соціально-педагогічної роботи: теоретичні засади.	4	2
1.1.	Технології соціально-педагогічної роботи: сутність, завдання, зміст ТСПД як курс професійної підготовки соціального педагога. Поняття соціальних технологій. Класифікація соціальних технологій.	2	-
1.2.	Специфіка соціально-педагогічних технологій. Сутність соціально-педагогічних технологій: особливості, принципи розробки технологій. Структура типової технології. Прикладне застосування технологій.	2	2
2.	Тема 2. Соціальні інновації в діяльності соціального педагога	4	-
2.1.	Проектування соціально-педагогічної діяльності. Соціальне проектування; структура соціальної програми. Технологія розробки та впровадження соціальних проєктів. Аналіз соціальних програм.	2	-
2.2.	Сучасні соціально-педагогічні техніки. Техніка казкотерапії. Арттерапевтичні та ігрові техніки. Рекламно-інформаційні технології в СПР.	2	-
3.	Тема 3. Загальні технології соціально-педагогічної діяльності.	4	4
3.1.	Соціальна діагностика в технологіях соціальної роботи Організація соціальної діагностики. Алгоритм соціального діагностування. Методи соціальної діагностики.	2	2
3.2.	Технологія соціальної корекції та реабілітації. Технологізація реабілітації та корекції девіантної поведінки. Етапи реабілітації та корекції.	2	2
4.	Тема 4. Соціально-педагогічне консультування як форма допомоги	4	2
4.1.	Технологія індивідуального консультування. Консультування як напрям діяльності соціального педагога. Види консультування. Алгоритми консультативної роботи спеціаліста.	2	2
4.2.	Професійна підготовка соціального педагога до консультативної роботи Поняття ефективної та неефективної консультації. Техніки вербального та невербального спілкування з клієнтом.	2	-
5.	Тема 5. Технології захисту прав дітей та молоді	4	2
5.1.	Діяльність соціального педагога з захисту прав дитини. Соціальний педагог – захисник прав дитини. Нормативно-правова база захисту прав дитини в Україні. Рівні соціально-педагогічної роботи з захисту дітей. Складові компоненти індивідуальної роботи з неповнолітніми.	2	-

5.2.	Технологічні аспекти соціально-педагогічного захисту прав дітей Алгоритм соціально-педагогічного захисту дітей. Методи, форми діяльності соціального педагога. Професійні вимоги до діяльності соціального педагога – захисника прав дітей.	2	2
6	Тема 6. Особистісно орієнтовані технології соціально-педагогічної роботи	4	-
6.1.	Технологія профілактики міжособистісних конфліктів. Характеристика конфлікту. Тактики розв'язання міжособистісних конфліктів	2	-
6.2.	Технологія соціального посередництва. Поняття соціального посередництва. Зміст та форми соціального посередництва.	2	-
7	Тема 7. Технології профілактичної діяльності соціального педагога	4	-
7.1.	Методологічні засади профілактичної діяльності. Сутність, мета, завдання принципи соціальної профілактики. Принципи, види, рівні соціальної профілактики. Типологія заходів соціальної профілактики; комплексне планування	2	-
7.2.	Організація профілактичної діяльності соціального педагога. Алгоритм соціально-педагогічної профілактики. Напрями, методи, форми профілактики. Профілактичні програми в роботі соціального педагога.	2	-
8	Тема 8. Технології соціального супроводу клієнтів, які опинилися у складних життєвих обставинах.	4	-
8.1.	Технологія соціального супроводу осіб з обмеженими функціональними можливостями. Концептуальний підхід до соціального супроводу дітей з обмеженими функціональними можливостями. Моделі, зміст соціальної реабілітації дітей-інвалідів. Програма реабілітації дітей з обмеженими функціональними можливостями	2	-
8.2.	Технологія соціального супроводу прийомної сім'ї та дитячого будинку сімейного типу. ПС та ДБСТ як моделі соціального захисту дітей, які залишилися без батьківської опіки. Роль соціального педагога у соціальному супроводі ПС та ДБСТ. Організація соціального супроводу ПС та ДБСТ.	2	-
9	Тема 9. Системи соціальної роботи у різних країнах світу («засновники»).	2	2
9.1.	Розвиток соціально-педагогічної роботи у Великій Британії: традиції та сучасні підходи. Специфіка соціально-педагогічної діяльності та соціальної роботи в Англії. Особливості соціально-педагогічної діяльності з різними категоріями населення. Форми і методи соціальної роботи.	2	2
10	Тема 10. Системи соціальної роботи у різних країнах світу («продовжувачі»).	2	-
10.1.	Соціально-педагогічна робота у Франції. Концепція виховного середовища, що використовується	2	-

	соціальними педагогами Франції. Професійні сфери діяльності спеціалістів соціальної сфери. Загальна характеристика професійної соціальної роботи та функції її фахівців.		
	Разом :	36	12

5. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назви тем	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	2	Денна	Заочна
1	Тема 1. Технології соціально-педагогічної роботи: теоретичні засади.	4	2
1.1.	Технології соціально-педагогічної діяльності. Витоки технологічного підходу у соціальній роботі. Поняття методу, методики, алгоритму в соціальній роботі. Універсальність «соціальної технології» як провідної категорії соціальної роботи. Класифікація технологій. <i>Практичне завдання:</i> розкрити співвідношення понять «методу, методики, алгоритму» з поняттям «технології».	2	2
1.2.	Характеристика соціально-педагогічної технології. Специфіка соціально-педагогічної технології. Структура типової технології. <i>Практичне завдання:</i> ознайомлення зі структурою та змістом соціальної програми (проекту);	2	-
2.	Тема 2. Соціальні інновації в діяльності соціального педагога	4	-
2. 1.	Проектування соціально-педагогічної діяльності (практичне заняття) Моделювання соціально-педагогічної програми з профілактики девіантної поведінки. Розробка соціально-педагогічної програми заданої тематики.	2	-
2.2.	Арттерапія в роботі соціального педагога. Характеристика арттерапевтичних технік. Специфіка використання арттерапевтичних технік (традиційних та інноваційних) у діяльності соціального педагога. <i>Практичне завдання:</i> рекомендувати арттерапевтичну методику: обґрунтувати доцільність її використання, категорію та можливу проблему клієнтів, спрогнозувати очікуваний результат.	2	-
3.	Тема 3. Загальні технології соціально-педагогічної діяльності.	4	2
3.1.	Соціальна діагностика як напрям діяльності соціального педагога. Організація соціальної діагностики: суть, принципи, зміст. Алгоритм соціальної діагностики. Методи соціальної діагностики.	2	2
3.2.	Технологія соціальної корекції та реабілітації. Характеристика соціальної реабілітації. Характеристика соціальної корекції. Алгоритми корекції та реабілітації. Роль соціально-педагогічного патронажу в реабілітаційному процесі.	2	-

4.	Тема 4. Соціально-педагогічне консультування як форма допомоги	4	-
4.1.	Проектування діяльності соціально-педагогічної консультації. Моделювання діяльності сімейної консультації. Моделювання діяльності консультації з профілактики негативних явищ. Консультування з питань професійного вибору.	2	-
4.2.	Соціально-педагогічні технології телефонного консультування. Телефонне консультування: завдання, функції. Методи та прийоми телефонного консультування. Етапи телефонного консультування. Моделі телефонного консультування.	2	
5.	Тема 5. Технології захисту прав дітей та молоді	4	2
5.1.	Технологія соціально-педагогічного захисту прав дитини. Нормативно-правова база захисту прав дитини в Україні. Зміст та форми організаційно-правової роботи з дітьми.	2	-
5.2.	Технологічні аспекти соціально-педагогічного захисту прав дітей Моделювання ситуацій захисту неповнолітніх при порушенні прав у сім'ї. Моделювання ситуацій захисту неповнолітніх при порушенні прав у дитячому соціумі. Моделювання ситуацій захисту прав неповнолітніх при порушенні їх вчителями.	2	2
6	Тема 6. Особистісно-орієнтовані технології соціально-педагогічної роботи	4	2
6.1.	Основи конфліктології. Передумови появи конфліктних ситуацій у дитячому та молодіжному середовищі. Особливості протікання конфлікту. Особливості соціально-педагогічного спілкування з вирішення конфлікту.	2	-
6.2.	Технологічні аспекти вирішення конфліктів Моделювання стратегій управління конфліктною ситуацією: – стратегія запобігання конфлікту; – стратегія придушення конфлікту; – стратегія відстрочки конфлікту; – стратегія вирішення конфлікту.	2	2
7	Тема 7. Технології профілактичної роботи соціального педагога	4	-
7.1.	Технології профілактики адиктивної поведінки Попередження виникнення умов формування адиктивної поведінки. Моделі профілактики адитивної поведінки (за Л. Завацькою). Методи, форми профілактичної роботи соціального педагога.	2	-
7.2.	Моделювання технології «Дамський клуб» : – профілактика адиктивної поведінки; – профілактика підліткової проституції; – удосконалення форм і стилю поведінки дівчаток-підлітків.	2	-

8.	Тема 8. Технології соціального супроводу клієнтів, які опинилися у складних життєвих обставинах.	4	2
8.1.	Особливості соціального патронажу дітей з особливими потребами. Відвідування дитячих груп центру соціальної реабілітації дітей з ОМЗ. Спостереження за видами реабілітації дітей, організацією спілкування. Епізодичне включення у спілкування з дітьми-інвалідами. Аналіз особливостей соціального патронажу в СРЦ.	2	-
8.2.	Практика соціального супроводу ПС та ДБСТ Характеристика ПС та ДБСТ як соціального інституту для дітей-сиріт. Роль соціального педагога у супроводі ПС та ДБСТ. Етапи створення та соціального супроводу ПС та ДБСТ.	2	2
9	Тема 9. Системи соціальної роботи у різних країнах світу («засновники»)	2	-
9.2.	Теоретичні основи розвитку соціально-педагогічної роботи в Німеччині. Особливості соціальної педагогіки в Німеччині та зародження соціальної роботи. Основні сфери і напрями професійної соціально-педагогічної діяльності. Мережа соціальної роботи державних установ та неурядових організацій.	2	-
10	Тема 10. Системи соціальної роботи у різних країнах світу («продовжувачі»)	2	2
10.2.	Форми і методи соціально-педагогічної роботи у США. Становлення та розвиток соціально-педагогічної роботи у США. Характеристика основних сфер діяльності соціального педагога. Американська община як центр соціалізації різновікових груп населення.	2	2
	Разом :	36	12

6. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем	Кількість годин									
		Денна	Заочна								
1	2	Денна	Заочна								
1.	Тема 1. Технології соціально-педагогічної роботи: теоретичні засади.	7	11								
1.1.	Технології СПД. Виписати визначення поняття «технологія» з запропонованих джерел. Визначити перелік об'єктів і суб'єктів умов реалізації соціально-педагогічних технологій. Обґрунтувати свій вибір	3	5								
1.2.	Характеристика соціально-педагогічної технології. Заповнити таблицю «Класифікація соціальних технологій»	4	6								
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>№</th> <th>Види соціальних послуг</th> <th>Характерні ознаки</th> <th>Примітки</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	№	Види соціальних послуг	Характерні ознаки	Примітки						
№	Види соціальних послуг	Характерні ознаки	Примітки								

2.	Тема 2. Соціальні інновації в діяльності соціального педагога.	7	13
2.1.	Розробка соціально-педагогічної програми (пр.з.) Розробити змістове наповнення соціальної програми за однією із з тем: «Профілактика негативних явищ в учнівському середовищі»; «Популяризація ЗСЖ»; «Місячник боротьби з тютюнокурінням»; «Місячник протидії пивній алкоголізації»; «Тиждень підтримки дітей-інвалідів»	4	6
2.2.	Арттерапія в роботі соціального педагога. Охарактеризуйте розвивально-корекційні техніки: арттерапія, казко терапія, ігротерапія. Проаналізуйте Закон України «Про рекламу»: основні положення законодавчого акту.	3	7
3.	Тема 3. Загальні технології соціально-педагогічної діяльності.	7	9
3.1.	Соціальна діагностика як напрям діяльності соціального педагога. Законспектувати розділ «Діагностика соціальної роботи як умова успішного її прогнозування» з навчального посібника «Соціальна робота: технологічний аспект» за ред.. А.Й. Капської. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 352 с., С. 70-78	4	4
3.2.	Технологія соціальної реабілітації та корекції. Підібрати з періодичної преси (у формі анотації) факти, приклади результатів реабілітаційної роботи спеціалістів з дітьми девіантної поведінки.	3	5
4.	Тема 4. Соціально-педагогічне консультування як форма допомоги.	7	13
4.1.	Діяльність соціально-педагогічної консультації. Скласти картотеку статей з періодичної преси («Практична психологія та соціальна робота», «Соціальний педагог», «Соціальний працівник») щодо соціально-педагогічного консультування.	3	5
4.2.	Соціально-педагогічні технології телефонного консультування. Підберіть вправи для розвитку комунікативних вмінь консультанта і програйте їх у парі.	4	8
5.	Тема 5. Технології захисту прав дітей та молоді	7	13
5.1.	Технологія соціально-педагогічного захисту прав дитини. Зробити підбірку публікацій (прес-видання, інтернет-сайти) щодо соціально-педагогічного захисту прав дитини як функції соціального педагога.	3	7
5.2.	Технологічні аспекти соціально-педагогічного захисту прав дітей Законспектувати гл. 5.2 «Соціально-педагогічні технології сімейного консультування» з навч. посібника Л.М. Завацької «Технології професійної діяльності соціального педагога», К., 2008., С.65-71.	4	6
6.	Тема 6. Особистісно-орієнтовані технології соціально-педагогічної роботи.	7	13
6.1.	Основи конфліктології. Законспектувати основні положення конфліктології (джерела підібрати самостійно).	3	5
6.2.	Технологія соціального посередництва. Зробити підбірку публікацій (прес-видання, інтернет-сайти) щодо посередницької функції соціального педагога.	4	8

7.	Тема 7. Методи та напрями соціально-педагогічної роботи з дезадаптованими підлітками.	15	15
7.1.	Технологія профілактики соціальної дезадаптації. З точки зору соціального педагога описати власний досвід соціальної адаптації (дезадаптації), з'ясувавши, які чинники впливали позитивно на процес, а які – негативно.	7	7
7.2.	Корекційно-реабілітаційна робота з подолання дезадаптації. Розгляньте структуру впливу і взаємодії різноманітних факторів на формування шкільної дезадаптації.	8	8
8.	Тема 8. Технології роботи з соціально-педагогічно занедбаними дітьми.	15	15
8.1.	Соціально-педагогічна робота з важковиховуваними дітьми. Законспектувати причини появи важковиховуваності та шляхи її подолання з підручника Л. Завацької «Технології професійної діяльності соціального педагога» К., 2008, с. 134-140	7	7
8.2.	Профілактика важковиховуваності. Імітація (письмово) вивчення особистості важковиховуваного учня на прикладі програми з навч. посіб. Архіпова С. та ін. Методи та технології роботи соціального педагога. – К., 2011.-496. С. 344-346.	8	8
9.	Тема 9. Технології профілактичної роботи соціального педагога	15	15
9.1.	Методичні засади профілактичної діяльності. Відшукайте нормативно-правові документи, що спрямовані на профілактику тих чи інших негативних явищ. Тезисно законспектуйте.	7	7
9.2.	Організація профілактичної діяльності соціального педагога. Поділитися на 3 підгрупи, розробити сценарій роботи «Дамського клубу».	8	8
10.	Тема 10. Технології соціального супроводу клієнтів, які опинились у складних життєвих обставинах	7	11
10.1.	Особливості соціального патронажу дітей з особливими потребами. Підготувати анотації до 5 статей періодичних видань («Практична психологія та соціальна робота», «Соціальний педагог», «Соціальний працівник») з досвіду реалізації технологій соціального патронажу дітей та молоді з ОМЗ. Розробити пам'ятку для соціального педагога, який веде соціальний патронаж.	3	5
10.2.	Практика соціального супроводу ПС та ДБСТ Законспектувати розділи «Технологія роботи з дітьми – сиротами у прийомних сім'ях. Деякі технологічні аспекти соціальної роботи у дитячих будинках сімейного типу» з посібника А.Й. Капської «Соціальна робота». – К., 2005, с. 93 – 116.	4	6
11.	Тема 11. Становлення соціальної роботи за кордоном як професійної діяльності.	15	15
11.1.	Формування соціальної роботи в світовому культурно-освітньому середовищі. Скласти хронологію виникнення та розвитку соціальної роботи як професії в європейському світовому просторі.	7	7
11.2.	Моделі та технології соціальної роботи в зарубіжних країнах. Реферативне повідомлення про розвиток методології соціальної роботи в країнах Європи та США: історичний аспект.	8	8

12.	Тема 12. Системи соціальної роботи у різних країнах світу («засновники»).	11	15
12.1.	Розвиток соціально-педагогічної роботи у Великій Британії: традиції та сучасні підходи. Написати реферат з запропонованої теми: «Сфери професійної діяльності фахівців соціальної сфери Англії».	5	7
12.2.	Теоретичні основи розвитку соціально-педагогічної роботи в Німеччині. Написати реферат з запропонованої теми: «Модернізація систем соціальної роботи і соціальної освіти у Німеччині (Англії)»; «Особливості анімації як сфери професійної діяльності соціальних педагогів у Німеччині (Англії)». Країна обирається за бажанням здобувача.	6	8
	Разом :	168	216

7. Індивідуальні завдання

Тема 1. Технології соціально-педагогічної роботи: теоретичні засади.

1.1. Технології СПД.

Підготувати есе на тему: «Моя майбутня професія – соціальний педагог».

1.2. Характеристика соціально-педагогічної технології.

Моделювання соціально-педагогічної програми з профілактики девіантної поведінки.

Тема 2. Соціальні інновації в діяльності соціального педагога.

2.1. Розробка соціально-педагогічної програми (пр..з.)

Підібрати відповідно до обраної теми програми соціальну рекламу.

2.2. Арттерапія в роботі соціального педагога.

Розробити рекламу за всіма правилами, презентувати у будь-якій формі (буклет, листівка, відео-ролік тощо). Тема рекламного проекту обирається студентом самостійно: профілактика негативних явищ, пропаганда ЗСЖ, популяризація ПС, ДБСТ тощо.

Тема 3. Загальні технології соціально-педагогічної діяльності.

3.1. Соціальна діагностика як напрям діяльності соціального педагога.

На основі гл. 4.2 «Комплексна психолого-педагогічна діагностика» навч. посібника Л.М. Завацької «Технології професійної діяльності соціального педагога», К., 2008., С55-59 та власних знань розробити технологію соціальної діагностики важковиховуваного підлітка.

3.2. Технологія соціальної корекції та реабілітації.

Розробити програму індивідуальної реабілітації підлітка в одній із сфер: соціально-побутовій, психолого-педагогічній, соціально-трудовай; передбачити заходи щодо соціально-педагогічного патронажу.

Тема 4. Особистісно орієнтовані технології соціально-педагогічної роботи

4.1. Проектування діяльності соціально-педагогічної консультації.

Розробити та змоделювати зміст роботи соціально-педагогічної консультації з різних питань.

4.2. Соціально-педагогічні технології телефонного консультування.. Розробити сценарій телефонного консультування.

Тема 5. Технології захисту прав дітей та молоді

5.1. Технологія соціально-педагогічного захисту прав дитини.

Скласти перелік нормативно-правових документів (назва, формулювання статей) щодо захисту прав дітей або молоді (до 7-8 найменувань). Співвіднести з конкретним порушенням прав дитини.

5.2. Технологічні аспекти соціально-педагогічного захисту прав дітей

Розробити модель (один приклад) поведінки соціального педагога у ситуації захисту прав дитини: при порушенні її прав у сім'ї, дитячому соціумі, вчителями, *власний приклад ситуації*.

Тема 6. Особистісно-орієнтовані технології соціально-педагогічної роботи

6.1. Основи конфліктології. Запропонуйте тактику вирішення конфліктних ситуацій; вибір – обґрунтуйте: на ґрунті неприйняття умовлянь щодо залучення до паління; на ґрунті силових прийомів (бійка); на ґрунті ідеологічних (принципових) розбіжностей.

6.2. Технологічні аспекти вирішення конфліктів

Запропонуйте тактику вирішення конфліктних ситуацій відповідно плану заняття; вибір – обґрунтуйте.. Конфлікт – внутрішньо особистісний, між груповий, міжособистісний.

Тема 7. Методи та напрями соціально-педагогічної роботи з дезадаптованими підлітками

7.1. Технологія профілактики соціальної дезадаптації. З'ясувавши, які чинники впливають позитивно на процес адаптації, а які – негативно.

7.2. Корекційно-реабілітаційна робота з подолання дезадаптації. Скласти перелік і взаємодію різноманітних факторів на формування шкільної дезадаптації

Тема 8. Технології роботи з соціально-педагогічно занедбаними дітьми

8.1. Соціально-педагогічна робота з важковиховуваними дітьми. Скласти план роботи з важковиховуваними дітьми на рік.

8.2. Профілактика важковиховуваності. Запропонувати альтернативні форми соціально-виховного впливу на дану категорію дітей.

Тема 9. Технології профілактичної діяльності соціального педагога

9.1. Методичні засади профілактичної діяльності. Сформуйте орієнтовний зміст одного із видів профілактики в робочому плані соціального педагога: первинної, вторинної чи третинної.

9.2. Організація профілактичної діяльності соціального педагога. Моделювання роботи «Дамського клубу»: надати конкретний зміст заняття.

Тема 10. Технології соціального супроводу клієнтів, які опинилися у складних життєвих обставинах

10.1. Особливості соціального патронажу дітей-інвалідів (практ. Зан.).

Розробити проект соціальної акції: «Разом заради посмішки дитини» або «Книга – дитині-інваліду» для дітей соціально-реабілітаційного центру .

10.2. Практика соціального супроводу ПС та ДБСТ

Спроекувати діяльність соціального педагога із взаємної адаптації прийомних дітей та батьків у перші три місяці створення ПС або ДБСТ

Тема 11. Становлення соціальної роботи за кордоном як професійної діяльності.

11.1. Формування соціальної роботи в світовому культурно-освітньому середовищі.

Реферат на тему: «Соціальна робота як професія в європейському світовому просторі».

11.2. Моделі та технології соціальної роботи в зарубіжних країнах.

Реферативне повідомлення щодо внеску М. Річмон, А. Саломон в розвиток професійної соціальної роботи: історичний аспект.

Тема 12.. Системи соціальної роботи у різних країнах світу («засновники»).

12.1. Розвиток соціально-педагогічної роботи у Великій Британії: традиції та сучасні підходи. Написати реферат з запропонованої теми: «Традиції професійної діяльності фахівців соціальної сфери Англії».

12.2. Теоретичні основи розвитку соціально-педагогічної роботи в Німеччині.

Розробити презентацію на тему: «Форми та методи соціальної роботи в Англії» (або Німеччині).

8. Методи навчання

Словесні: проблемний виклад лекції, бесіда, дискусія, мозковий штурм тощо

Наочні: навчальна презентація, соціальні ролики тощо

Практичні: практичні вправи, метод моделювання, узагальнення та систематизації, ділова гра, тренінг тощо

9. Засоби діагностики успішності навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамени;
- стандартизовані тести;
- реферати, есе;
- студентські презентації;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота								Середнє арифметичне за поточну роботу (максимально 50 балів)	Екз.	Сума
Тема 1		Тема 2		Тема 3		Тема 4				
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1.	4.2	50	100	
25		25		25		25				
Тема 5		Тема 6		Тема 7		Тема 8				
5.1	5.2	6.1	6.2	7.1	7.2	8.1	8.2			
25		25		25		25				
Тема 9		Тема 10		Тема 11		Тема 12				
9.1	9.2	10.1	10.2	11.1	11.2	12.1	12.2			
25		25		25		25				

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених планами семінарських, самостійних та індивідуальних робіт. За вивчення кожної теми максимального нараховується 25 балів, з них: 5 бал. – усна відповідь, по 5 бал. за самостійну та ІНДЗ, 10 бал – тест.

Критерії оцінювання семінарського заняття (усна відповідь)

«5» бали – повно, змістовно, з посиланням на наукові джерела, цитування авторів, зв'язок з попередньо вивченими темами та проєкцією на професійну діяльність, повна відповідь на уточнюючі питання, часткова опора на конспект.

«4» бали – достатньо повно, з посиланням на наукові джерела, відповідність темі та плану, зв'язок з попередньо вивченими темами та проєкцією на професійну діяльність, об'ємна відповідь на додаткові питання, часткова опора на конспект.

«3» бали – неповне розкриття змісту питання, неповна або негрунтовна відповідь на додаткові питання, допущені незначні помилки під час відповіді, опора на конспект.

«2» бали – часткове розкриття програмного питання, слабка знання базових понять і показників, неповна або відсутня відповідь на додаткові питання, читання з конспекта.

«1» бал – підготовлено письмовий фіксований виступ без усної доповіді.

На занятті заохочується активність здобувачів, участь в обговоренні питань. Висока активність на семінарському занятті (від 3 і більше змістовних доповнень) оцінюється від 1 до 3 балів; середня активність – (доповнення не повні, часткове повторення попереднього доповідача) від 1 до 2 балів.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Самостійна робота є частиною підготовки здобувача до заняття. Проводиться у формі письмової відповіді на теоретичні питання. У складі письмової роботи міститься один-два теоретичні питання.

«5» бали – повна, обґрунтована відповідь на питання аналітичного та пошукового характеру («проаналізуйте», «дайте пояснення», «підібрати», «згрупувати»...).

«4» бали – не досить повна відповідь, недостатня аргументованість на питання аналітичного та пошукового характеру («проаналізуйте», «дайте пояснення», «підібрати», «згрупувати»...).

«3» бали – неповні відповіді на запитання, грубі помилки при висвітленні теоретичного матеріалу.

«2-1» бали – часткове виконання завдання, відсутність власної точки зору на питання.

Критерії оцінювання індивідуально-дослідних завдань

ІНДЗ є частиною підготовки здобувача до заняття. Проводиться у формі письмової відповіді на теоретичні питання, але впливає на формування фахових компетентностей здобувача. У складі письмової роботи міститься одне завдання.

«5» бали – повна, розгорнута відповідь на питання дослідного та творчого характеру, (інноваційні форми презентації – історична реконструкція, відеофрагменти, фільми, художні ілюстрації, схеми); ґрунтовні аналітичні матеріали, реферативні повідомлення; соціальне моделювання.

«4» бали – не досить повна відповідь на питання дослідного та творчого характеру (інноваційні форми презентації – історична реконструкція, відеофрагменти, фільми, художні ілюстрації, схеми); не достатньо обґрунтовано аналітичні матеріали, реферативні повідомлення; соціальне моделювання.

«3» бали – неповні відповіді на запитання, грубі помилки при висвітленні теоретичного матеріалу; недостатньо змістовного матеріалу.

«2-1» бали – часткове виконання завдання, відсутність власного бачення вирішення завдань.

Оцінювання виконання тестових завдань

Тестові завдання до кожної теми нараховують 10 питань. Кожна правильна відповідь (за ключем) оцінюється в 1 бал. Максимальна сума балів за тест – 10.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Форма і терміни семестрового контролю з дисципліни «Теорія та історія соціального виховання та соціальної роботи» для денної та заочної форми навчання визначаються робочим навчальним планом спеціальності, розкладом сесії і включають проведення екзамену.

Семестровий контроль проводиться у формі усного опитування (за програмою екзамену, розробленою для екзамену з цієї дисципліни). Викладачем формуються білети, здобувач тягне білет, письмово формує відповіді на питання до білету і в ході усної співбесіди дає відповіді. Форма проведення семестрового контролю зазначається в робочій та навчальній програмах.

Максимальна кількість балів, що нараховується за екзамен 50 балів.

Таблиця 2

Критерії оцінювання (усних відповідей)

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно» 40 – 50	Відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Спостерігається глибоке володіння матеріалом, здобувач висловлює власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.
«Добре» 15 – 39	Відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Питання висвітлює повно,

	висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, неточності, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене власне ставлення до змісту питань.
«Задовільно» 1 – 14	Відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу.

ПІДСУМКОВА ОЦІНКА

За підсумками вивчення освітньої компоненти «Соціальна педагогіка» здобувач вищої освіти може отримати 100 балів (50 балів¹ – поточне оцінювання + 50 балів – контрольне оцінювання (екзамен)).

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;
 n – кількість залікових кредитів;
 50 балів – екзамен.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час екзамену.

Відповідність підсумкових рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності		Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
78-89	B	добре
65-77	C	
58-64	D	задовільно
50-57	E	
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс
2. Навчальні мультимедійні презентації

3. Навчальні фільми
4. Електронна підтримка навчання Moodle БДПУ

13. Рекомендована література

Базова

1. Євтух М.Б., Грищенко С.В., Михайлишин Г.Й. Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах. Навчальний посібник для ВНЗ. –Івано-Франківськ, 2011. – 388 с.
2. Завадська Л.М. Технології професійної діяльності соціального педагога. Навчальний посібник для ВНЗ. 2-е видання. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. – 240 с.
3. Докторович М., Рурик Г., Хозраткулова І., Арт-терапія в діяльності психолога та соціального педагога: навч. Посіб./ М. Докторович, Г. Рурик , І. Хозраткулова, К.: Видавничий Дім «Слово», 2014. – 178 с.
4. Методи та технології роботи соціального педагога / Автори-укладачі: С.П. Архіпова, Г.Я. Майборода, О.В. Тютюнник, К.: Видавничий Дім «Слово», 2011 – 496 с.
5. Профілактика наркоманії у дитячому, підлітковому та молодіжному середовищі: довідник для соц. працівників, вчителів, шкільних психологів, батьків / Авт.-упоряд. Б.П. Лазоренко. - К.: Держсоцслужба, 2015. – 300 с.
6. Соціальна робота: Підручник / В.А. Поліщук, О.П. Бартош-Пічкара, Н.М. Горішна / За ред. Ничкало. – Тернопіль: ВАТ «ТВПК «Збруч», 2010. – 330с.
7. Інноваційні педагогічні технології: посібник / За ред.. О. Огієнко. К.: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, 2015. – 314 с. chrome-extension://mhjfbmdgcfjbbpaeojofohoefgiehjai/index.html
8. Тюття Л.Т. Соціальна робота: теорія і практика: навч. посіб. / Л.Т.. Тюття, І.Б. Іванова. К.: ВМУРОЛ «Україна», 2004. - 408 с.

Допоміжна:

1. Діяльність центрів ССМ по літньому оздоровленню дітей та молоді // За заг. ред. С. В. ; Толстоухової, І. М. Пінчук. - К.: УДЦ ССМ, 2000.
2. Коваль Л. Г., Зверева І. Д., Хлебик С. Р. Соціальна педагогіка / Соціальна робота: Навч. посібник. - К.: ІЗМН, 1997. - 39 с.
3. Лекции по технологи социальной работы. В 3-х частях / Под ред. Е.И. Холостовой. - М.: Социально-технологический институт, 1998. - Ч. 1.
4. Лукашевич М. П. Мигович І. І. Теорія і методи соціальної роботи: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2002.-136 с.
5. Роль засобів масової інформації та інших джерел у формуванні здорового способу життя молоді / О. Яременко, О. Балакірева, Н. Бутенко, О. Вакуленко та ін. - К: Український інститут соціальних досліджень, 2000.
6. Роли, которые мы играем: в помощь руководителю психологического театра / Под ред. В.М. Оржеховской. - Черкасы: Центр профилактики "Escape", 2003. - 52 с.
7. Соціальна робота в Україні: Навч. Посіб. / За заг ред.: І. Д. Звереві, Г. М. Лшстіонової. - К: Наук. Світ, 2003.-233 с.
8. Соціальна робота в Україні: теорія та практика. / За заг. ред. А. Я. Ходорчук. - К: ДЦССМ, 2002.-177 с.
9. Технологізація волонтерської роботи в сучасних умовах. / За ред. А.Й. Капської. - К., 2001. - 140 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. медіатека ФДССО.
4. Електронна підтримка навчання Moodle БДПУ